

[Rosing.]

eller om ministeren vil finde en anden passende udvej eller fremgangsmåde til løsning af spørgsmålet.

Som den højtærede statsminister bebudede i sin åbningstale, vil der i dette folketingsår blive fremsat flere grønlandske lovforslag, som for enkelte lovforslags vedkommende markerer strukturændring i det grønlandske samfund; hermed tænker jeg især på forslag til folkeskolelov for Grønland, forslag til lov om ungdomsklubber m. v. samt forslag til færdselslov for Grønland, lovforslag, som vi efter fremsættelsen vil tale nærmere om.

Idet jeg nu berører den lovgivningsmæssige side af Grønlandsarbejdet, kan jeg ikke sige andet, end at fødslen af de grønlandske lovforslag sker alt for langsomt og trægt. Som jeg sagde i begyndelsen af talen, er den grønlandske udvikling på mange områder eksplosiv, og når der så er sket en strukturændring inden for erhvervsliv, uddannelse, levevis m. v., er det givet, at en tidssvarende lovgivning sakker langt bagud til skade for samfundets trivsel. Selv om jeg stadig har den opfattelse, at de herved gældende love, som skal udstrækkes til Grønland, bør være tilpasset efter grønlandske forhold, har jeg nu fået den opfattelse, at de instanser, som udkastene passerer igennem, er for mange, og at det således tager for lang tid, før et lovforslag endelig når folketinget. Vi har for det første et lovudvalg, dernæst ministeriet for Grønland, det grønlandske landsråd og det nyoprettede Grønlandsråd; et enkelt udkast kan endda i visse tilfælde passere enkelte af de ovennævnte instanser to gange. Dette maskineri må og bør forenkles for vor udviklings skyld; det virker for tungt.

Til belysning heraf tages et enkelt tilfælde som eksempel. Det drejer sig om noget, som for os er i allerhøjeste grad tiltrængt i dagens Grønland, nemlig en socialreform, det spørgsmål, som både fra vor og andres side er berørt her i salen, og som de danske dagblade har kritiseret meget stærkt, for

en lokalkendt mand at se måske også vel stærkt.

Denne sag startede allerede i 1959, da landsrådet vedtog, at en dansk kommunalmand med særligt kendskab til dansk sociallovgivning og det sociale arbejde i praksis skulle ansættes, så han kunne foretage en nærmere undersøgelse af hele forsværsvæsenet i Grønland. Først to år efter, i 1961, lykkedes det endelig at låne socialinspektør Kaj Petersen i to år. I 1963 afgav denne den velkendte chokrapport, som afslørede behovet. Siden da og indtil dato har man i ministeriet for Grønland arbejdet med udformningen af en skitse til et udkast til den længe ventede socialreform. Selv om der i mellemtiden efter landskassens trange økonomiske evne er sket en del forhøjelser af alders- og invaliderenten, kan man kun sige, at det ikke blot er det, vi trænger til, men en reform, der muliggør en refusionsordning fra staten, og som dækker samfundets udvikling og behov på dette meget vigtige område. Som bekræftelse på det nævnte har jeg for nylig erfaret, at landsrådet under det ordinære møde vil forhøje ydelserne med 50 pct., forudsat at staten vil refundere 80 pct. af forhøjelsen.

Hvis den omhandlede reform endelig er færdig om et eller to år — hvad ved jeg — så bliver udkastet efter de nugældende regler forelagt for landsrådet til udtalelse og går derefter til ministeriet til korrektion, før det langt om længe når det høje ting. Jeg håber ikke, at denne presserende sag holder 10 års jubilæum, regnet fra fremsættelsen af ønsket herom i 1959, før den er ført ud i livet.

I henhold til, hvad jeg lige har redegjort for, vil vi derfor henstille, for det første at den højtærede Grønlandsminister tager spørgsmålet vedrørende en eventuelt forenklet og hurtigere arbejdsgang ved lovforslagenes fødsel op til nærmere overvejelse, naturligvis dog med skyldigt hensyn til bevarelsen af den grønlandske indflydelse; for det andet henstiller vi, at den højtærede Grønlandsminister foranlediger, at social-